

Vijf innovatieve Praktijken ter inspiratie (5iPti)

Terugkoppeling eerste bevindingen project Wetenschapswinkel, Wageningen UR

GDO Tweedaagse 2022, vrijdag 16 september 2022

Jolanda van den Berg en Thomas Mattijssen

Achtergrond aanvraag GDO

- Aangesloten centra bij GDO verschillend van aard, maar hebben allemaal veel expertise en ervaring op gebied van onderwijs en duurzaamheidseducatie
- Centra hebben tijdens GDO Tweedaagse 2021 gevraagd om ondersteuning bij verbreden werkveld van educatie naar ook inwoners:
 - communicatie, educatie, bewustmaking en publieksparticipatie (CESP)
 - Sociaal leren: leren met elkaar
- Urgentie:
 - Financiering van centra onder druk: naar nieuwe verdienmodellen
 - Leren voor duurzame ontwikkeling: verbreden doelgroep van kinderen naar inwoners

Project 5iPti: juni 2022 – juni 2023

- Een project met financiering van de Wetenschapswinkel van Wageningen UR:
 - Synergie tussen onderzoek, onderwijs en praktijk
 - Samenwerking tussen Vereniging GDO, Wageningen UR en 5 door GDO voorgestelde NDE centra & studenten
- Zoektocht naar de kiem van succes:
 - Verbreden werkveld van educatie naar participatie inwoners
- Projectaanpak omvat 4 activiteiten:
 1. Keukentafelgesprekken (verkennende fase)
 2. ACT-onderzoek
 3. Stage- en thesis studenten
 4. Een digitale enquête naar voorkeuren voor type leermateriaal
- Producten:
 - Leermateriaal
 - Video met inspirerende verhalen
 - Presentatie(s) van bevindingen

De 5 NME centra ter inspiratie

Stichting NMCX Centrum
voor Duurzaamheid,
Hoofddorp

- Vanaf hun oprichting meteen onderwijs, bedrijfsleven en inwoners meegenomen

Stichting CNME Centrum
voor Natuur- en
Milieueducatie, Maastricht

- Ontstaan vanuit gemeentelijke afdeling natuureducatie, werkt vanuit brede blik op NME

Stichting Ulebelt Natuur-en
Milieueducatie &
Kinderboerderij, Deventer

- Werkt al jaren voor een brede doelgroep

Stichting De Groene
Belevens Centrum voor
Natuur en Milieu, Leusden

- Geprivatiseerde gemeentelijke afdeling gericht op onderwijs en inwoners

Duurzaamheidscentrum,
Assen

- Gemeentelijke afdeling, actief voor onderwijs, inwoners en bedrijfsleven

Een verkennende fase: keukentafelgesprekken

- Eerste verkenning van mogelijke succesfactoren en barrières waar NDE centra tegenaan lopen bij het verbreden van hun werkveld van educatie naar participatie van inwoners
- Thema's:
 - Voorbeelden van concrete praktijken: waar hebben we het over als het gaat om participatie van inwoners?
 - Motivatie om met verbreding van werkveld aan de slag te gaan
 - Benodigde competenties
 - Kansen
 - Bedreigingen
- De bevindingen van de keukentafelgesprekken dienen als input voor gesprek met aanwezige centra over welke vragen de onderzoekers en studenten moeten stellen in het vervolgtraject om leermateriaal te maken over hoe centra de verbreding kunnen realiseren.

Praktijken ondersteuning bewonersparticipatie

- Informatie over > 25 activiteiten “opgehaald” tijdens de keukentafelgesprekken
- Samengevoegd voor MentiMeter:
 - Lespakketten en onderwijs op scholen
 - Wandelroutes en excursies
 - Lezingen en presentaties
 - Moestuin, natuurtuin, schooltuin, heemtuin
 - Uitlenen en verhuren van materiaal
 - Organiseren van campagnes
 - Groenbeheer / natuurbeheer buiten eigen terrein
 - Groene speelplaatsen en schoolpleinen
 - Dierenopvang en kinderboerderij
 - Energieloket, energiecoaches
 - Tegelwippen, geveltuinen, boomspiegels
 - Repair café of recycling
 - Kinderfeestjes, bedrijfsuitjes, recreatie, horeca
 - Regenwater afkoppelen, groene daken
 - Voorzien duurzaam voedsel, voedsel coöperaties

Zoektocht naar de kiem van succes: eerste bevindingen

- Externe legitimatie “de wind in de rug”:
 - SDGs
 - Klimaatakkoord 2019
- Kracht van GDO:
 - “We hoeven niet alleen het wiel uit te vinden”
- Samen doen & voorleven
 - De maatschappij instappen
 - Op praktische manier voordoen hoe duurzamer te leven
- Nieuwe verdienmodellen
 - Uitrollen van nieuwe partnerschappen/ activiteiten/ diensten die werken
- Via activiteiten met kinderen ouders/ inwoners betrekken

Motivatie: een “Groen Hart”

- Inspireren en ondersteunen van mensen in eigen omgeving om met duurzaamheid aan de slag te gaan
 - Bieden van concrete handvatten
- Bijdragen aan de bewustwording van de noodzaak van een duurzame(re) leefstijl
- Bruggen slaan tussen onderwijs, inwoners en bedrijfsleven
- Versterken van de participatiemaatschappij
 - Mensen zijn op zoek naar manieren om de samenleving groener en duurzamer te maken: hoe doe je dat?

Competenties

- Passie en overtuiging
- Creativiteit
- Inhoudelijke kennis
- Praktische vaardigheden (handen in de klei)
- Verbindingskracht en netwerken
- Faciliteren en ondersteunen
- Organisatie en coördinatie
- Acquisitievaardigheden, commercieel denken
- Omgevingsbewustzijn en kansenbewustzijn
- Communicatie

Bedreigingen

- Werkdruk (te) hoog versus professionele aanpak acquisitie
- Voortdurend “bevechten” positie versus langdurige samenwerking
- Imago probleem
- Financieringsproblemen
- Ambtelijke molens draaien traag/ obstakels in regelgeving
- Zakelijke markt “mondjes maat”
- Geen commerciële instelling/ ondernemerschap ligt gevoelig
- Sociale kloof/ hoe inclusief ben je?

Kansen

- MAEX Impuls:
 - Meerwaarde NDE centra aantonen op basis van analyse bijdrage de SDGs
- Inzetten op maatschappelijke trends of initiatieven van inwoners: “Go with the flow”
 - Van aanbodgericht naar vraaggericht werken
- Zoeken naar onderliggende motieven om gedrag te veranderen
- Gebruik maken van achterban
 - Diamanten 5 hoek (NMCX)
- Maatwerk leveren bij producten en diensten
 - Juiste combinatie van product/ dienst en doelgroep
 - Inspelen op behoeften en mogelijkheden van inwoners, bedrijven en scholen
 - “Couleur locale”

**IK WERD
VANDAAG
GEGREPEN
DOOR EEN KANS**

Loesje

Vragen:

- Missen er kansen en bedreigingen en benodigde competenties?
- Welke onderwerpen en vragen verdienen nadere uitwerking in vervolgtraject?

